

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

СЕРЕДА
25 лютого
2004 року

№ 36 (3286)

ФОТОФАКТ

Фото Олексія ІВАНОВА (Україформ).

У спеціалізованому дошкільному навчальному закладі № 591 «Надія» у Києві Міжнародний благодійний фонд Чорнобиля «Агат» організував свято проводів зими для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.

На знімку: під час акції.

ОФІЦІЙНО

Як і обіцяв...

Учора до Києва з робочим візитом прибув Голова Державної думи Федеральних Зборів РФ Борис Гризлов. Як він і обіцяв під час грудневої зустрічі в Москві з Головою ВР Володимиром Литвином (а зустріч відбулася відразу після виборів до Держдуми), Київ став першим закордонним містом, куди прибув із візитом новий глава нижньої палати російського парламенту.

Його сьогоднішня програма знову передбачає переговори з Головою ВР Володимиром Литвином. Крім того, відбудеться зустріч із Президентом Леонідом Кучмою. Також заплановано зустрічі з керівництвом Кабінету Міністрів.

Роль парламенту має зрости

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Верховна Рада надає важливого значення візиту прем'єр-міністра Республіки Ісландія в Україну і вважає, що він надасть нових імпульсів розвитку співробітництва, зокрема міжпарламентського. Про це заявив Голова Верховної Ради України Володимир ЛИТВИН під час зустрічі з главою ісландського уряду Девідом ОДСОНОМ. Як повідомив журналістам прес-секретар Голови українського парламенту Ігор Сторожук, Володимир Литвин вважає, що особливу увагу треба надати підвищенню рівня політичної співпраці та взаємопідтримці на міжнародному рівні. Прем'єр Ісландії, який передав вітання українському главі парламенту від його ісландського колеги, заявив, що співпраця між парламентами є більш ніж важливою, зважаючи на те, що Ісландія є парламентською республікою і її уряд формує більшість.

Сторони також обговорили внутрішньополітичні питання. Володимир Литвин, розповідаючи про ситуацію в Україні, сказав, що «нині здійснюється перехід до традиційної європейської системи. При цьому має значно зростати роль парламенту». Володимир Литвин передав через прем'єр-міністра запрошення Голові Альтингу відвідати Україну. Девід Одсон висловив переконання, що обмін візитами обов'язково відбудеться і буде корисним для зміцнення співпраці.

КОНТАКТИ

Інакше й бути не може

«Україно-угорські відносини завжди були і залишаються добрими, інакше й бути не може», — заявив голова Комітету Верховної Ради України у закордонних справах Станіслав Шашевський під час зустрічі з Надзвичайним і Повноважним Послом Угорщини в нашій державі Яношем Тотом. Він відзначив зростання угорських інвестицій в Україну, зокрема згадав про реалізацію 100-мільйонного проекту «Либідь-Плаза», наголосивши, що шість років тому, працюючи в Київській мерії, підписав перший документ щодо цього проекту. Янош Тот, у свою чергу, заявив, що добрі сусіди мають разом йти вперед для досягнення стратегічних цілей. Він зазначив, що Угорщина вітає євроінтеграційні прагнення України. Посол також підкреслив, що Будапешт зацікавлений у поглибленні міжпарламентської співпраці.

Я ВАМ ПИШУ...

Збільшили чи зменшили?

Пенсійна реформа нібито й направлена на зростання добробуту населення, та проходить вона якось дивно... Одночасно зі збільшенням пенсії знаходяться лазівки, щоб її зменшити. Такі нововведення залишили п'яту частину пенсіонерів без підвищення, а ті, кому й додали, одержали набагато меншу пенсію, ніж очікували.

Пенсіонери Іван СТЕЦЬКО, Іван МЕЛЕШ, Юрій ПРОДАН та інші. Лисичеве Іршавського району Закарпатської області.

Це —
нинішній
Шанхай.
У нас
чомусь звуть
шанхайчиками
бідні
міські
окраїни.
Як бачите,
нічого схожого!
Але у нашої
й китайської
економіки
є на диво
багато
спільного.

Про це читайте
на 5-й стор.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Коротко про важливе:

Учора

■ Відбулося розширене засідання колегії Міністерства надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи. Йшлося, зокрема, про пріоритети в роботі на нинішній рік.

Сьогодні

■ Українська коаліція «За дику природу» та Екологічна академія наук провели прес-конференцію на тему: «Ситуація навколо Дунайського біосферного заповідника».

Завтра

■ У Національній філармонії відбудеться церемонія нагородження лауреатів V Всеукраїнського рейтингу «Книжка року-2003».

ФОТОФАКТ

У Львівській картинній галереї відкрито виставку сакрального мистецтва XIV—XVIII століть.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Україформ).

До служби в Африці готові

З міжнародного аеропорту «Миколаїв» до Ліберії відправлено 108 українських миротворців. Так завершився другий етап передислокації особового складу й техніки 56-го окремого вертолітного загону для участі в миротворчій місії ООН у Ліберії. Основне завдання підрозділу — перевезення персоналу місії та вантажів, повітряне патрулювання та спостереження, проведення пошуково-рятувальних операцій та медичної евакуації, надання вогневої підтримки піхотним підрозділам. Загін складатиметься з 350 добровольців, а склад озброєння та військової техніки формуватимуть шість бойових вертольотів Мі-24, вісім транспортних вертольотів Мі-8, 48 автомобілів та 23 причепи, повідомляє наш власний кореспондент Олена ІВАШКО.

«Кобра» на дорогах

Близько тридцяти посвідчень, які передбачали певні пільги для водіїв, вилучили у Кіровограді працівники спецпідрозділу головного управління ДАІ МВС України «Кобра». Як повідомили у прес-службі відділу державтоінспекції УМВСУ в Кіровоградській області, під час кількадечної спільної операції місцевих правоохоронців і столичних спецназівців затримано вантажівки, які без відповідних документів перевозили більш як 23 тонн металобрухту, вилучено 53 тисячі пляшок «лівої» горілки, майже 15 тонн бензину А-76. Кілька шоферів попалися з фальшивими посвідченнями водія, повідомляє наш власний кореспондент Олег БОНДАР.

Для розкриття всіх злочинів потрібно 100 років

У Харківській області більш як 118 тисяч нерозкритих злочинів. За підрахунками управління статистики, щоб таємне стало очевидним, міліціонерам області треба буде більш як 100 років.

Як повідомив заступник голови Харківської облдержадміністрації Валентин Дулуб, за розкриттям злочинів область — на п'ятому місці в Україні. Торік цей показник знизився на 9,3 відсотка порівняно з 2002-м і становив лише 64 відсотки. Сьогодні в області розкривають тільки кожну другу крадіжку, полови-

ну всіх грабежів і один із чотирьох особливо тяжких злочинів, повідомляє наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.

3 новосіллям, льотчикам!

Щасливими новоселами стали 46 офіцерів і прапорщиків Гайсинського авіапідрозділу Військово-повітряних сил України, які в День захисника Вітчизни отримали ключі від нових квартир. Командувач ВПС генерал-лейтенант Ярослав Скалько висловив ширю вдячності представникам районної влади за допомогу, надану у спорудженні будинку. До речі, 15 квартир у ньому передали військовим пенсіонерам, повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.

Протипожежні сірники

З ініціативи пожежної частини № 5 підприємства «Градент» почало випускати у Дніпропетровську «протипожежні» сірники. У торговельну мережу вже передано дві перші партії — кожна по 10 тисяч коробок. Ці сірники, як і всі інші, запалюються. Утім етикетки закликають дорослих і дітей бути обережними з вогнем. Така агітація не нова, але в масовому варіанті вона, сподіваються пожежники, буде ефективною, повідомляє наш власний кореспондент Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Радіоприймач у сільській оселі

Понад 7,5 тисячі ультратягноткохвильових радіоприймачів з'явилося в помешканнях селян Кодимського району — ветеранів, інвалідів війни, учасників бойових дій, багатодітних і соціально малозахищених сімей. Придбала радіоприймачі за допомогою обласних структур районна держадміністрація. Під час складних погодних умов у районі, по суті, було зруйновано мережу проводового радіомовлення і відновити її вдалося поки що не скрізь, повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.

Бутель наливки столітньої витримки

7

Барви татарської весни

3

Як не святі горшки ліплять

6

Курс на «народний капіталізм»

ПАРЛАМЕНТСЬКА ПАРТІЯ

Чергову річницю відзначила Народно-демократична партія. НДП задумували і створювали як «партію влади». У тодішній нашій молодій державі, як і майже на всьому пострадянському просторі, з легкої руки колег з'явився термін «партія влади». Однак що це таке, напевне, уявляло небагато людей, бо багатопартійна система лише починала формуватися.

У 1995 році почалися багатомісячні переговори між Трудовим Конгресом України, який очолював Анатолій Матвієнко, і Партією демократичного відродження на чолі з Євгеном Кушнарським. Перша структура тісно ув'язувалася з колишніми комсомольцями, інша виникла на базі «Демократичної платформи» в Компартії України. Врешті у лютому наступного року відбувся об'єднавчий з'їзд, на якому було прийнято рішення назвати нову політичну силу Народно-демократичною партією.

Оскільки обидві партії тяжіли до соціал-демократії своєю ідеологією, нове утворення обрало соціально-ліберальний напрям. З одного боку, «ендепісти» пропагували ліберальні цінності — ринкову економіку, вільне ціноутворення, з другого, минуле давалося взнаки, — сповідували сильну соціальну політику під патронажем держави. Щодо моделі державного устрою, то «ендепісти» відстоювали модель сильного президента, якому підпорядковувалася вертикаль виконавчої влади.

Серед делегатів з'їзду були тодішній перший віце-прем'єр-міністр Анатолій Кінах, Міністр Кабінету міністрів Валерій Пустовойтенко, го-

Фото Олександра СИНІЦІ (УНАН).

23 лютого у народного депутата Валерія Пустовойтенка день народження. «Голос України» щиро вітає лідера НДП з цією подією і бажає плідної праці у парламенті і великого особистого щастя.

Апелювати до «вулиці» небезпечно

Народний депутат України **Юлія ТИМОШЕНКО**, виступаючи в ефірі «Громадського радіо», звернулася до громадян висловитися стосовно проекту конституційної реформи.

На думку лідера БЮТ, реалізація пропонованого проекту політреформи призведе до продовження повноважень теперішньої владної команди.

Проте, як вважає лідер Соціалістичної партії Олександр Мороз, котрий також брав участь у дискусії на «Громадському радіо», сьогодні небезпечно залучати «вулицю» до розв'язання політичних питань, бо це може призвести до розчарування людей. «Буде ситуація, буде і вулиця, але коли вона не готова, до таких кроків вдатися небезпечно, — зазначив **Олександр МОРОЗ**.

43 роки незалежності Кувейту

Україна зацікавлена, щоб на Близькому Сході був мир. Саме з цією метою торік у Кувейті перебував наш батальйон хім-

захисту. І саме через цю країну наші миротворці та журналісти потрапляють до Іраку, де несуть свою нелегку службу.

Фото автора.

Тому сьогодні, у день національного свята Держави Кувейт, хотілося б з особливою теплотою привітати громадян цієї держави й подякувати їм за виявлену гостинність.

Особливий акцент, і це не раз наголошувалося в інтерв'ю представників Кувейту нашій газеті, кувейтці роблять на економічному співробітництві з Україною. Значний інтерес для нас становить перспектива співпраці з Кувейтським фондом розвитку. Кувейтці зацікавлені інвестувати в будівництво залізниць і автошляхів в Україні, у сфері енергетики, туризму та аграрний сектор. Кувейт відкритий і зацікавлений у проведенні там українських виставок.

Яна СТАДІЛЬНА.
На знімку: Надзвичайний і Повноважний Посол Кувейту в Україні Хафіз Мухамед Аль-Аджмі (праворуч) і перший секретар посольства Фейсал Аль-Холі.

Обрано заступника голови та секретаря ЦВК

Заступником голови Центральної виборчої комісії обрано **Ярослава ДАВИДОВИЧА**, а секретарем — **Валентину ЗАВАЛЕВСЬКУ**. Таке рішення було ухвалено на засіданні Центри виборчому в понеділок.

Я. Давидович — єдиний зі старого складу ЦВК, якого обрано знову. Протягом 1997 — 2004 років він перебував на посаді секретаря ЦВК. В. Завалевська до цього працювала заступником керівника апарату у Вищій раді юстиції, згодом — першим заступником голови Державного управління сортів рослин.

Починаємо з данцями, завершуємо з албанцями

Футбол. Цюрих (Швейцарія). Лише за допомогою жеребкування у штаб-квартирі ФІФА склали календар другої відбіркової групи чемпіонату світу-2006. Нашу країну представляли президент ФФУ Григорій Суркіс і тренер національної збірної Олег Блохін.

Жеребкування відбувалося за таким принципом: в одному кошику були команди, у другому — букви А, В, С, D, E, F, G. Представник ФІФА витягував кулю з назвою країни, потім літеру, надану цій країні. Далі до заздалегідь складеної сітки календаря замість букви вписували назву збірної. А — Казахстан, В — Данія, С — Грузія, D — Греція, E — Албанія, F — Туреччина, G — Україна.

1-й тур. 04.09.2004. Данія—Україна. Ту-

ловний банкір країни Віктор Ющенко, голова Фонду державного майна Юрій Єхануров, колишній Голова Верховної Ради Іван Плющ. До них приєднався і майбутній представник Президента України Роман Безсмертний. Отож не дивно, що водночас було проголошено курс на участь у структурах влади.

На парламентські вибори 1998 року, які вперше проводилися на змішаній основі, «ендепісти» йшли впевнені у своїй перемозі. Валерій Пустовойтенко вже став главою уряду. У підсумку НДП за списками зуміла провести 17 народних обранців і сформувала другу за чисельністю фракцію.

У 2002 році НДП увійшла до блоку «За єдину Україну!». Після парламентських виборів народні демократи сформували свою фракцію.

Попри все, народні демократи шукають нині свій шлях. У своїй програмі вони проголосили курс на творення в Україні «народного капіталізму». Водночас НДП, на відміну від інших партій парламентської більшості, після початку політичної реформи почала співпрацювати з опозицією. І навіть провела своєрідну дискусію на загальноукраїнському форумі. Нині народні демократи виступають ще з однією ініціативою. Вони підтримали пропозицію народно-демократичного жіночого об'єднання «Дія» (голова — Тетяна Кондратюк) щодо пропориційного представництва прекрасної половини українства в органах влади. Оглядачі передусім пов'язують ці зміни у внутріпартійному житті з постанню голови НДП Валерія Пустовойтенка.

Володимир КОРОЛЮК.

Брудних грошей більше немає? Нас, можливо, виключать із «чорного» списку FATF

Європейська контрольна група (ЄКГ) міжнародної фінансової групи по боротьбі з відмиванням «брудних грошей» (FATF) представить об'єктивний і неупереджений звіт-рекомендацію для пленарного засідання цієї організації, на якому розглядатиметься питання про можливе виключення України з «чорного списку» FATF. Як передає **Интерфакс-Україна**, у цьому члені ЄКГ запевнили українську делегацію під час спеціального засідання групи в Парижі, що відбулося напередодні пленарного засідання FATF. Делегацію України очолював перший віце-прем'єр, міністр фінансів Микола Азаров. У своєму виступі на засіданні він заявив, що Україна на сьогоднішній день виконала всі рекомендації FATF і відповідає міжнародним стандартам національних систем у цій сфері. ЄКГ має проаналізувати звіт експертної місії FATF, і в разі його позитивної оцінки буде розглянуто питання про виключення України із «чорного списку» на пленарному засіданні FATF.

Нагадаємо, що Україну занесено до «чорного списку» FATF як країну, що не співробітничав з цією організацією в питаннях боротьби з легалізацією злочинних доходів.

Порушив — втратив повноваження

ВИБОРИ

Рішенням від 20 лютого Луцький міський суд позбавив Івана Дзямулича — начальника управління освіти і науки облдержадміністрації — депутатських повноважень.

За результатами проведених 8 лютого виборів до обласної ради по багатомандатному виборчому округу №19 Іван Дзямулич випередив єдиного узгодженого кандидата від блоку «Наша Україна» та БЮТ Богдана Шибю на 437 голосів.

11 лютого 2004 року до Луцького міського суду звернувся народний депутат Володимир Бондар як довірена особа Богдана Шибі, щодо скасування рішення територіальної виборчої комісії про результати голосування і підсумки виборів. Своєю скаргою він мотивував тим, що під час проведення передвиборної агітації було порушено Закон України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів». Зокрема, п.2. ст.36 цього закону про заборону агітації посадовими особами органів влади та місцевого самоврядування. Так, 5 лютого в обласних газетах «Волинь», «Віче» та «Досвітня зоря» було опубліковано агітаційне звернення за підписами Є. Олеся — начальника управління сільського господарства та продовольства Турійської райдер-

жадміністрації, та М. Брегіна — начальника головного управління освіти та науки Львівської облдержадміністрації. Сукупний наклад зазначених видань зі згаданими публікаціями перевищував 100 тисяч примірників.

У ході судового засідання підтвердилися факти участі у передвиборній агітації за кандидата в депутати І. Дзямулича начальника Турійського райвідділу освіти М. Панасюка, використання кандидатом у депутати І. Дзямуличем свого службового становища, виклику в робочий час до райвідділу освіти депутатів районної ради — вчителів. Встановлено також, що кандидат у депутати І. Дзямулич під час передвиборної кампанії, перебуваючи у відпустці, використовував службовий транспорт. Ця обставина підтверджена відповідним наказом та платіжним дорученням №3 від 6 лютого 2004 року, з якого видно, що І. Дзямулич, як кандидат у депутати, перерахував централізований бухгалтерії підпорядкованого йому управління кошти за транспортні послуги.

ФОТОФАКТ

На одному з військових полігонів Київщини відбулися планові навчання вибухово-технічної служби обласної міліції.

На знімку: кінолог зі службовим собакою обстежує замінований автомобіль.

Фото надано Центром суспільних зв'язків МВС України в Київській області.

СПОРТ

12-й тур. 07.09. Казахстан—Греція. Данія—Грузія. Україна—Туреччина. 13-й тур. 08.10. Грузія—Казахстан. Данія—Греція. Україна—Албанія. 14-й тур. 12.10. Казахстан—Данія. Греція—Грузія. Албанія—Туреччина.

Перемогли на старті

Іспанія. Міжнародний турнір La Manga Cup-2004. Футболісти київського «Динамо» в першому турі здобули красиву перемогу над клубом «Одд Гренланд» — 4:1 (Шацьких, 26, 33, Гавранчич, 43, з пенальті, Онищенко, 73 — Війг, 66). Кияни грали в такому складі: Шовковський, Пеев, Гавранчич, Головки, Дмитрулін, Гусін (Чеснаускіс, 76), Гусев (Онищенко, 59), Белькевич, Рінкон (Чернат, 46), Шацьких (Корниленко, 76), Верпаковскіс (Клебер, 46).

В. Б.

Задекларовані наміри пахнуть популізмом. Тим часом сміття пахне цілком конкретно — з усіма наслідками для довкілля і людей

П'ятдесят баксів за згоду

ФАСАДИ І ЗАДВІРКИ

Вулиця Шота Руставелі — одна із найзатишніших і обжитих у центрі Києва. Оточена транспортними розв'язками і вузлами, вона є своєрідною пішохідною артерією між ними, завжди заповненою киянами і гостями столиці, таким собі міні-Хрещатиком. А тому, звичайно, — дуже привабливою для комерсантів.

Загалом це зовсім непогано. Якщо ще 10—12 років тому, щоб випити чашечку кави і з'їсти бутерброд, звідси потрібно було прямувати на Велику Васильківську, а за великими покупками — на Бессарабку чи Басейну, то сьогодні, перебігаючи Шота Руставелі від тролейбусних зупинок до станцій метро і навпаки, людині легко, заощаджуючи власний час, одержати масу дрібних послуг, так би мовити, по ходу справи.

І все б нічого, тільки от комерційні устремління окремих бізнесменів, помножені на чиновницьке всевладдя і байдужість до інтересів рядових киян, перманентно провокують на цій вулиці конфлікти.

Останній з них розгорівся в січні, майже одразу після різдвяних і новорічних канікул. Між місцевою районною адміністрацією і якимось бізнесменом з Кривого Рогу, з одного боку, і мешканцями будинку № 32, з другого.

Зазначимо, що цей дохідний однопід'їздний чотириповерховий будинок, до слова, пам'ятка архітектури, було побудовано під елітне житло ще наприкінці позаминулого — початку минулого століття лише для чотирьох квартиро-

наймачів. Цокольний напівповерх-напівпідвал, як було тоді заведено, призначався для двірника, водопровідника, садівника, одне слово, для обслуги, яка безкоштовно в ньому і проживала, благополучно одержуючи від домовласника зарплату за свою працю до 1917 року.

Після революції буржуїв, що залишилися, ушільніли, і елітна забудова перетворилася в комунальний рай воронячої слобідки. У війну будинок неабияк постраждав і був знову заселений тільки в 1948 році, на тих самих ушілених комунальних принципах. У напівпідвалі, як і на інших чотирьох поверхах, проживало не менш як п'ять—сім радянських родин.

Містобудівники хрущовської епохи оголосили боротьбу комуналкам і напівпідвалам, і тому в 1969 році, після дворічного капремонту і реконструкції, цокольний поверх не заселили — колишнім його мешканцям дали окремі квартири в спальних мікрорайонах. Упорядкували й інше: комуналки було ліквідовано, і в будинку залишилося лише 16 квартир, по чотири на кожному поверсі. А колись заселений цоколь став осе-

редком інженерних комунікацій, який було перетворено на технічний напівпідвал.

Невідомо, і нині уже неможливо встановити, хто з колишніх кербудів визнав такий стан справ несправедливим. Тільки десь із середини сімдесятих років минулого століття технічний напівпідвал став орендувати під дрібнооптову базу районний плодоовочеторг радянського зразка. Мешканцям таке сусідство здалося малоприєм-

ним. Але, як було заведено в комуністичні часи, в ЖЕКу на їхні боязкі заперечення цикнули, пояснивши овочеву базу задоволенням загальнонародних інтересів. І стійкі запахи гниючої селери і моркви заповнили всі куточки багатостраждального будинку — і дотепер під'їзд, просякнутий пахощами перекислої квашеної капусти і картоплі, що розклалася від вогкості.

(Закінчення на 6-й стор.).
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Сірості не було місця

ВШАНУВАННЯ

Учетверте у Львівській опері урочисто вшановували номінантів конкурсу «Галицький лицар».

Втілювався дерзновенний задум автора ідеї — директора Інституту розвитку міста Андрія Садового — привернути увагу до еліти, «засвітити» її в такий спосіб, щоб зірочки тотальної сірості відійшли у свідомості громади на другий план. Король на троні, урочистий церемоніал у супроводі неповторних музикантів із «Вір-

туозів Львова», вручення пальмових гілок чи лаврових вінків — то форма, сценічне дійство. Звання «Галицький лицар» удостоєні найдостойніші співвітчизники, які репрезентують Галичину у різних галузях діяльності — виробництві, мистецтві, науці, спорті.

Серед цьогорічних номінантів начальник Львівської залізниці Богдан Піх, богатир України Василь Вірастюк, відомий пісняр і літератор Віктор Морозов.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

МИТНИЦЯ

Контрабанда — гужовим транспортом

Неподалік Держкордону поблизу села Бобового Виноградівського району затримано трьох осіб. На підводі, запряжений двома кіньми, спритники мали намір перевезти до сусідньої Угорщини 50 ящиків «Прилук» та «Прими опtimi» майже на 42 ти-

сячі гривень. Контрабандні лигарки конфісковано. За новим Митним кодексом селяни можуть залишитися без підводи й коней, бо використували їх для перевезення контрабанди.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

ВИЗНАННЯ

Дива бабці Марти

А творить їх Марта Чопик з допомогою ножиць і паперу. На виставці в Тернопільському обласному художньому музеї представлено 80 її робіт — витинанок, аплікацій, паперової пластики. Важко повірити, що із звичайного паперу можна створити такі високхудожні твори.

Марта Чопик щедро ділиться секретами своєї майстерності: проводить уроки у школах, центрі дитячої творчості. Вона каже, що переживає третю молодість. Одна за одною вийшли її поетичні збірки для дітей. Восьму з них — «Зернятко» — авторка якраз презентувала під час виставки.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

ВІСТІ З СУМЩИНИ

І знову місто бере село... на буксир

Підприємства й організації Тростяння, намагаючись витягнути з ями село, знову надають хліборобам району безвідсоткову позику під майбутній урожай. Найбільший внесок нинішнього року зробив колектив ВАТ «Хлібозавод «Залізничник», який перерахував на весняно-польові роботи понад 80 тисяч гривень.

Безплатні інтернет-центри

У рамках проекту Посольства США в Україні «Інтернет для читачів публічних бібліотек» Централізована бібліотечна система Сум отримала від уряду Сполучених Штатів 1,2 мільйона доларів. Завдяки цьому в сумських бібліотеках для читачів облаштовують безплатні інтернет-центри.

Держава повертає борги

У Сумах відкрився третій в Україні «Кризовий центр соціально-психологічної допомоги», який надаватиме комплексну соціально-педагогічну, соціально-медичну, психологічну, соціально-економічну, юридичну та інформаційну допомогу дітям, молоді і молодим сім'ям, які зазнають насильства або перебувають у кризових ситуаціях. Пацієнти центру проходять безплатно реабілітацію та лікування і амбулаторно, і стаціонарно.

Хворих — на... смертельну «дієту»

Так вирішила сесія Сумської міськради під час затвердження бюджету на охорону здоров'я на 2004 рік. «Демократичність» вердикту зумовлена нестачею коштів у міській казні. А відтак загальна вартість одного ліжко-дня у лікарнях закладах міста нинішнього року зменшилася проти минулого на 50 відсотків і становить менш як шість гривень. На харчування хворому виділятиметься 2,8 гривні і 3,2 гривні — на медикаменти.

40 хвилин мужності

Майже півкілометра наздоганяла у вечірніх сутінках пенсіонерка Ірина М. трьох злодіїв.

Вони пошпили в неї на ринку гаманець з документами та шестистами гривнями. А наздогнавши, силоміць (де й сили взялися) затягла одного з них до магазину, де хвилин сорок й утримувала до приїзду наряду міліції.

Яким же було її здивування, коли дізналася, що у розшуках затриманого нею професійного кишенькового злодія правоохоронці аж кількох областей України уже давно з ніг збилися. Отож мужна жінка не лише повернула свої гроші, а ще й отримала подяку від керівництва МВС міста Суми.

Владислав ЖМУРКОВ.

СПІВРОБІТНИЦТВО

Остання холодна зима

На Кам'янець-Подільському електромеханічному заводі спільно з білоцерківським заводом «Укрінтерм» налагоджують випуск сучасних автономних опалювальних котлів для багатоквартирних будинків. Перша їх партія обігріватиме житло мешканців Першотравневого мікрорайону Кам'яня-Подільського. В квартирах тут вже не одну зиму холодно. Але тепер є надія, що останню. Подібні котли можна встановлювати навіть на дахах будинків. Обстеження, до того ж безплатне, мереж Першотравневого мікрорайону на предмет упровадження тут нових технологій опалення уже ведеться.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

ФОТОФАКТ

Кияни загоряють на пляжі і за температури вісім градусів нижче нуля.

Фото УНАН.

ВИРОБНИЦТВО

Приємна ноша товариства

ВАТ «Азовмаш» на 300 мільйонів гривень уклало контрактів на постачання обладнання для гірничо-металургійної промисловості. Як заявив президент ВАТ Олександр Савчук, цього року підприємство збільшить утричі обсяги виготовлення такої продукції — до 20 тисяч тонн. До того ж дві третини замовлень зробили вітчизняні виробники.

Торік «Азовмаш» досягнув рекордного обсягу реалізації продукції: 2,6 мільярда гривень, головним чином завдяки збільшенню випуску залізничних цистерн. Цього року зросте потреба у спеціальних цистернах — для скрапленого газу та хімічних продуктів. Сьогодні маріупольські машинобудівники утримують половину ринку цистерн на території СНД і єдині, хто освоїв виробництво продукції підвищеної місткості — 95 кубометрів. Про надійність спеццистерн говорить той факт, що вся поверхня діагностується ультразвуком, а потім заповнюється водою і випробовується під тиском 23 атмосфери.

Ліна КУЦЬ.

Весняне загострення

АНАЛІЗ. ПРОГНОЗ

Отже, дві угоди, підписані минулого тижня, підтвердили розстановку політичних сил перед початком великих переговорів за президентську булаву. З одного боку, і парламентська більшість, і представники опозиції визначили критерії, за якими проводитиметься політична реформа. З другого — парламентсько-урядова коаліція прагне не тільки продовження конституційних реформ, а й можливість вийти на фінішу пряму президентських переговорів згуртованою, об'єднаною єдиним кандидатом. І все ж запитань без відповіді залишається чимало, що й дає змогу прогнозувати майбутнє весняне загострення.

Парламентські вибори — гальмо політичної реформи

Угода, яку підписали представники більшості разом з комуністами і соціалістами, надала зримих рис політичній реформі. Шоправда, лідери двох депутатських груп — «Народовладдя» та «Народний вибір» Богдан Губський і Микола Гапочка — внесли свої застереження. Щодо майбутнього закону про вибори народних депутатів, за яким вони мають відбутися у 2006 році. Чимало оглядачів вбачають у цьому камінь спотикання. Адже доля політреформи залежить

від голосів депутатів-мажоритарників. Багато з них хоч і увійшли до фракцій і груп, проте залишаються позапартийними. Адже уже не перші вибори вони обживають свої округи, мають там авторитет і могли спокійно боротися за депутатський мандат без підтримки партійних структур. Компроміс знайти буде досить важко. Тим більше що бачення пропорційних виборів — різне. Однак, схоже, пошук компромісу триватиме, про що засвідчили коментарі лідерів депутатських груп і фракцій. Ймовірно, відбудеться поєднання законопроектів Юрія Ключковського та Богдана Гавриша — Юлія Іоффе. Тим паче що

вдалося проголосувати зміни до Закону «Про політичні партії», за якими відтепер податківці не можуть входити ні до яких політичних структур. Цікаво, що автор цих змін — лідер соціалістів Олександр Мороз, а допомагав йому при проходженні документа у сесійному залі об'єднаний соціал-демократ Нестор Шуфріч.

Проте не можна виключати, що й угода, підписана лідерами депутатських груп і фракцій більшості про утворення широкої коаліції демократичних сил, спрямована передусім на просування політичної реформи. Не секрет, що більшість депутатів-мажоритарників увійшла до складу фракції «Регіони України», неформальним лідером якої вважається прем'єр Віктор Янукович. Угода, під якою він також поставив свій підпис, змусить депутатів-мажоритарників зменшити свої апетити і дотримуватися вироблених правил гри.

Єдиний чи не єдиний?

У день підписання угоди лідер фракції об'єднаних соціал-демократів Леонід Кравчук не приховував на прес-конференції, що коаліція створюється з метою висування єдиного кандидата від більшості на майбутніх президентських перегонах. І назвав — учергове — ім'я претендента: Прем'єр-міністра Віктора Януковича. Шоправда, водночас уточнив, що висування відбудеться на безпреведному форумі демократичних сил.

А от лідер Народно-демократичної партії Валерій Пустовойтенко, коментуючи угоду і положення про єдиного кандидата, зауважив: «Хочу сказати, що угода підписана керівниками політичних партій, але партія — суджу по своїй — такого рішення не приймала. Простіше підписати в депутатській групі, але у нас члени партії — сільські, селищні, міські і тому подібне, і свою позицію з цього питання може оприлюднити тільки з'їзд».

Заява голови НДП викликала і відповідну реакцію. Так, колишній Голова ВР Іван Плющ одразу засумнівався у тому, що на виборчих перегонах з'явиться єдиний кандидат від влади. Такої ж думки і лідер БЮТу Юлія Тимошенко, яка звернула увагу на відсутність під час підписання угоди глави адміністрації Президента і лідера СДПУ(о) Віктора Медведчука. А голова Соціалістичної партії Олександр Мороз вважає, що «об'єднання демократичних сил, створене фракціями і партіями, що входять до парламентської більшості, існуватиме доти, доки нинішня влада матиме силу». Натомість лідер комуністів Петро Симоненко висловив стурбованість. На його думку, це означає, що «боротьба за президентську посаду буде не на жарт».

Власне, можна цитувати й багатьох інших політиків, однак поки що все залишається вкритим туманом невизначеності щодо єдиного кандидата у Президенти від парламентської більшості. На думку ба-

Країна матів та компроматів!..

Мал. Вадима СИМІНОГІ.

гатьох аналітиків, картина почне прояснюватися наприкінці квітня — початку травня. Після того, як стане зрозуміло, чи вдалося реформувати політичну систему, і після звіту Кабінету Міністрів щодо виконання урядової програми. Отож попереду нас очікують гарячі дискусії.

Закордонні «бомби»

А тим часом продовжують вибухати «бомби», які поки що істотно на перебіг подій на політичній арені України не впливають. Однак, на наше переконання, це лише прелюдія до основної зав'язки сюжету. «Голос України» уже писав про «одкровення» генерала СБУ Валерія Кравченка, який працював в українському посольстві у Німеччині. Однак генерал продовжує шокувати західну публіку новими зізнаннями щодо методів і завдань вітчизняної спецслужби. Більшість аналітиків і колег пов'язують його активність з указом глави держави, згідно з яким відбудуватиметься «декадєбізація» органів влади. Таким чином люди старої

системи, вважають вони, побудують захистити себе і зберегти свою службу. Проте не можна скидати з рахунку і спроби колишніх чи нинішніх працівників спецслужб вплинути на перебіг президентських виборів. Особливо після того, як у сусідній Росії Президентом було обрано їхнього колегу Володимира Путіна.

Цікаво, що — вчергове — свій внесок у внутрішньукраїнський процес зробив і посол РФ у нашій державі Віктор Черномірдин. Він заявив, що узгодженим кандидатом від президентської команди буде прем'єр Віктор Янукович. Тим часом представники опозиції розініли його слова як тиск на Президента України, аби Леонід Кучма не балотувався втретє. З другого боку, представник «Нашої України» Борис Беспалий вважає, що це також «свідчить про відсутність домовленостей між Януковичем і Кучмою».

Отож є над чим поміркувати на межі зими і весни. Усім, а не тільки політикам.

Володимир КОРОЛЮК.

ФОТОФАКТ

У Чернігові вийшов перший том «Книги Скорботи України», в якому вміщено дані про 7546 загиблих у роки Великої Вітчизняної війни мешканців області. Внаслідок пошукових робіт установлено імена майже 30 тисяч спалених, замучених та розстріляних чернігівчан.

На знімку: заступник голови облдержадміністрації Володимир Фаль (праворуч) вручає грамоту старшому науковому редактору робочої групи редколегії Івану Сазонову за активну участь у підготовці цього видання.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

Микола Будуг'янц: «У парламенті мають працювати прагматики»

З досьє «ГУ»

Микола БУДУГ'ЯНЦ, народний депутат України по 110-му виборчому округу (Луганська область). Народився в 1935 році на Луганщині, закінчив Київський політехнічний інститут за фахом ливарне виробництво чорних і кольорових металів. Доктор технічних наук, професор, академік НАН України. До обрання в парламент працював генеральним директором Лутугинського державного науково-виробничого валкового комбінату. Безпартійний, член парламентського правового комітету, депутатської групи «Народний вибір».

— Микола Абрамович, ви 46 років працювали на Лутугинському заводі прокатних валків, з них 26 років — генеральним директором. Незважаючи на економічну кризу, ваше підприємство витримало високий рівень конкурентів на зовнішньому ринку. Два роки тому ви вирішили залишити свій завод і піти працювати в парламент. Не шкодуєте про це сьогодні?

— Не шкодую. Завод — це головна частина мого життя. Я прийшов сюди після інституту, був і майстром, і генеральним директором. Для того, щоб українське підприємство успішно працювало, зокрема і наше, потрібно створити сприятливі умови на законодавчому рівні. Цим я сьогодні і займаюся. Повірте, це теж нелегка праця.

— Скажіть, яка з посад — генерального директора чи пар-

ХТО Є ХТО

ламентарія — особливо шкідлива для здоров'я?

— Якби Верховна Рада працювала в нормальному режимі, якби депутати ставилися одне до одного з великою повагою, не провокували б конфлікти, не вносили б напруження, працювати було б, безумовно, легше. І парламентарію, і директору однаковою мірою потрібні міцні нерви, свіжа голова, запас терпіння. Ми, керівники, звикли вирішувати конкретні проблеми, брати на себе відповідальність за великий трудовий колектив, тому і маємо авторитет серед людей. У Верховній Раді зібралися в основному партійні лідери. Кожний хоче «покерувати». У таких умовах

працювати дуже важко і, зрозуміло, шкідливо для здоров'я.

— А як, на вашу думку, має працювати парламент? Чого йому не вистає?

— Я вважаю, що депутати насамперед мають демонструвати високу культуру спілкування. А цього, на жаль, немає. Політики просто зобов'язані доводити свою правоту за допомогою логіки, конкретики, а не вибачте, хуліганської поведінки. Адже на нас дивиться вся Україна! Давайте робити те, що обіцяли народу, своїм виборцям, а не працювати на свій політичний імідж. Тому я вважаю, що у Верховній Раді мають бути прагматики, а не політики. Мені, наприклад, подобається позиція голови парламентського правового комітету, членом якого я є, Василя Васильовича Онопенка. Як відомо, він підтримує Юлію Тимошенко, але на посаді керівника комітету не нав'я-

■ ■ ■
Я вважаю, що депутати насамперед мають демонструвати високу культуру спілкування.
■

зує свої політичні симпатії. Працює неупереджено, до розв'язання питань підходить по-діловому, об'єктивно і справедливо. Інші, на жаль, такої лінії поведінки не дотримуються.

— Навпевно, парламентські колеги навряд чи бачили вас з усіма нагородами і регаліями. Ви нагороджені орденом «За

заслуги» трьох ступенів, орденом Леніна, двома орденами Трудового Червоного Прапора й іншими. Скажіть, а є в науці «ефект Будуг'янця»?

— Своєю докторську дисертацію я захистив за темою «Підвищення якості прокатних валків і конкурентоспроможність». Зокрема, йдеться про відцентрове лиття. Цю технологію ми впровадили у виробництво перші не лише в Україні, а й у СНД. До багатьох наших розробок застосовувалися такі характеристики, як «революційне рішення», «перше у світі». Їх впровадження принесло багато-мільйонний економічний ефект не тільки на Лутугинському, а й на споріднених підприємствах.

— Відомо, що ви пишете вірші. До того ж експромтом — скажімо, поки їдете в машині, можете написати цілу поему. Чи займаєтеся цим у сесійному залі?

— На жаль! Така атмосфера, що поезія в голову не йде. Нема натхнення. Та й потім працювати треба, а не вірші складати. Якби я був сатириком, можливо, щось і вийшло б. Але я лірик...

— Як вам вдається мати таку атлетичну фігуру за великої завантаженості?

— У мене п'ять спортивних розрядів з різних видів спорту. Шоправда, сьогодні на спортивну площадку виходжу не так часто, як раніше, але намагаюся іноді давати собі фізичні навантаження. На жаль, вільного часу в мене майже немає. Я не можу жити без свого заводу, а тепер уже — і без парламенту.

Алла АНТИПОВА.

ОФІЦІЙНО

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ Про ініціативу створення у складі Міжпарламентської комісії із співробітництва Верховної Ради України та Федеральних Зборів Російської Федерації міжпарламентської групи для врегулювання з Російською Федерацією питань розподілу між державами зобов'язань колишнього Ощадного банку СРСР по вкладах громадян України

Враховуючи надзвичайну важливість вирішення проблеми поєднання повернення громадянам України відновлених державою грошових заощаджень, розміщених у період до 2 січня 1992 року в установах Ощадного банку, та невідповідності цього питання в угодах між Україною та Російською Федерацією, Верховна Рада України постановляє:

1. Звернутися до Федеральних Зборів Російської Федерації з ініціативою щодо створення у складі Міжпарламентської комісії із співробітництва Верховної Ради України та Федеральних Зборів Російської Федерації міжпарламентської групи для врегулювання питань, що стосуються розподілу між державами зобов'язань колишнього Ощадного банку СРСР по вкладах громадян України.

2. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Першого заступника Голови Верховної Ради України Мартинюка А. І.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ,
5 лютого 2004 року.
№ 1442-ІV.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття Закону України «Про проведення передвиборних теледебатів під час виборчих кампаній по виборах Президента України та виборах народних депутатів України»

Враховуючи внесені Президентом України пропозиції до прийнятого Верховною Радою України 7 лютого 2002 року Закону України «Про проведення передвиборних теледебатів під час виборчих кампаній по виборах Президента України та виборах народних депутатів України», Верховна Рада України постановляє:

1. Погодитися з пропозиціями Президента України та скасувати рішення Верховної Ради України про прийняття Закону України «Про проведення передвиборних теледебатів під час виборчих кампаній по виборах Президента України та виборах народних депутатів України» і відхилити проект Закону України про проведення передвиборних теледебатів під час виборчих кампаній по виборах Президента України та виборах народних депутатів України (реєстр. № 0932).

2. Доручити Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації забезпечити розробку та внесення на розгляд п'ятої сесії Верховної Ради України четвертого скликання законопроекту щодо правового регулювання використання засобів масової інформації у передвиборній агітації кандидатів у Президенти України з урахуванням пропозицій Президента України.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 5 лютого 2004 року.
№ 1460-ІV.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ Про перейменування села Добровілля Мар'їнського району Донецької області

Верховна Рада України постановляє:
Перейменувати село Добровілля Мар'їнського району Донецької області на село Боговяленка.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 5 лютого 2004 року.
№ 1469-ІV.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ Про перейменування села Діброва Тячівського району Закарпатської області

Верховна Рада України постановляє:
Перейменувати село Діброва Тячівського району Закарпатської області на село Нижня Апша.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 5 лютого 2004 року.
№ 1470-ІV.

Світлотіні Піднебесної

ДОСВІД

Відносно тривалий період економічного зростання, підтримуваний припливом інвестицій і дедалі більшим впливом підприємств недержавної форми власності на вироблення суспільного вало-вого продукту, привертає увагу до досвіду економік інших країн, не в останнє — китайського. Що в наших економік є спільного, а що — відмінне? Такою була тема розмови з радником Голови Нацбанку з питань макроекономіки **Валерієм ЛИТВИЦЬКИМ**.

— Валерію Олексійовичу, досвід країни з найбільшою кількістю населення в світі, окрім іншого, не може нас не цікавити специфікою своєї грошової політики...

— Авжеж. Не забувайте лише, що все інше — це унікальні соціально-економічні особливості та історично-побутові традиції цього народу, витончене поєднання світла і тіні самотньої цивілізації. Втім, по досвіді і традиції нам також у кишеню не лізти. Хоч ми поступаємося Китаю за кількістю населення, проте можна відшукати деякі спільні риси макроекономічного стану наших держав. Робітники Китаю працюють інтенсивно увесь тиждень, мають невелику відпустку. У їхньому споживчому кошику, як і в нашому, істотно переважають продукти харчування. Попри невисоку заробітну плату, китайці, як і ми, зберігають схильність до заощаджень своїх доходів.

■ ■ ■
Станом на 2003 рік питома вага заощаджень у ВВП становила близько 80 відсотків.

■
А потім економіки обох країн — на піднесенні, а центробанки тримаються керованого плаваючого курсу валюти, її фактичної прив'язки до долара США.

— Цікаво тільки, чому їх не лякають борги?

— Справді, китайський уряд має значні внутрішні і зовнішні борги, вражають банківські зобов'язання. Але по відношенню до ВВП внутрішній борг становить лише 16, а зовнішній — 14 відсотків. І поки що «грошова вода» поглинається, ніби піском, заощадженнями громадян, а велика маса робочої сили зменшує вартість і ціну продуктів харчування. Крім того, як і в Україні, 7–10-відсоткове зростання ВВП стерилізує інфляційні наслідки від збільшення грошової пропозиції. Зростання доходів (ВВП) поглинає цю про-

позицію, не впливаючи кардинально на вартість юаня, який демонструє схильність до стабільності, і навіть до зміншення. Макроспецифіка Китаю полягає в тому, що найвища у світі кількість населення та висока продуктивна сила зайнятих сприяють зниженню цін навіть за політики розширеної грошової пропозиції та бюджетного дефіциту (співвідношення «широких» грошей до ВВП становить 215 відсотків).

— Але в Китаї фактично немає валютного ринку...

— ...Це тільки так здається — на перший погляд. Долар, справді, витіснено з обігу. Розмір капіталу в іноземній валюті, який належить іноземним компаніям, працюючим на території країни, суворо обмежено. Вся доларова виручка поглинається Народним банком Китаю через продаж юаня і закупку долара, що допомагає утримувати обмінний курс валют. Чимало аналітиків вважає, що коли б юань вільно продавався на ринку, його вартість була б не така непохитна, зросла б інфляція. Щоб уникнути такого сценарію, фінансово-кредитні органи продають на ринках китайські облігації та поглинають надлишок валют, встановлюючи ліміти на обсяги юаней в обігу.

— Китайська економіка захищена величезними валютними резервами...

— Не забувайте, що в країні працює потужний сектор іноземних підприємств, які експортують свою продукцію.

■ ■ ■
Китай уже давно став свого роду плацдармом для інвестицій.

Реальний потік іноземного капіталу в континентальний Китай зріс з 2,7 мільярда американських доларів у 1984 році до 59,4 мільярда у 2000 -му (у 22 рази), в тім числі прямих іноземних інвестицій — з 1,3 мільярда до 40,7 мільярда доларів (у 31 раз). За даними Міністерства комерції Китаю, у січні-листопаді минулого року в країні зареєстровано 36616 нових підприємств за участю іноземного капіталу. Договірна сума іноземних інвестицій — 100 млрд. 502 млн. доларів США, тобто збільшилася за цей період на 37,08 відсотка. А фактично використані іноземні інвестиції становили 47 млрд. 154 млн. доларів США. Загалом на листопад 2003 року договірна сума інвестицій в економіку Китаю становила 928 млрд. 562 млн. доларів США. Обсяг використаних іноземних інвестицій — 495 млрд. 120 млн. доларів США. Тож стає зрозуміло, чому Китай залучив майже 430 млрд. доларів США валютних резервів і посідає за цим показником друге місце у світі, після Японії. Юань може не турбуватися про свою силу, навіть коли банки у боргах, як у реп'яхах, достатньо, щоб експорт був конкурентоспроможний.

— Отже, Україна не має таких можливостей, щоб підтримати своє економічне зростання...

— Звісно, ми не маємо достатніх валютних резервів для такого роду стимулюючої фінансової та грошової політики. Для непрямого запровадження практики стовідсоткового продажу валютної виручки підприємств потрібна серія реформ, щоб забезпечити національній валюті повну конвертованість.

Колаж Ігоря ІСАКОВА.

До того ж кількість зайнятих в Україні не дає можливості коректно порівнювати наш робочий час з китайським (навіть за вищої продуктивності праці), а отже, унеможливорює зниження цін та відвернення зростання інфляції, шойно ми починаємо збільшувати грошову пропозицію. Зрозуміло, наші інвестиції — не рівня китайським. Навіть рівень довіри до банківської системи з боку населення ще не достатній для порівняння зі стандартом Піднебесної.

Однак частково використати китайський досвід ми можемо, про що свідчать вищезгадані споріднені макроекономічні фундаменталі наших країн. Це — відносно низька вартість робочої сили, схильність населення до заощаджень, залежність експорту від імпорту комплектуючих, тенденції до зміннення національних валют (ревальвації юаня та гривні), зрештою, високий рівень динаміки валового внутрішнього продукту. В Китаї, до речі, ВВП зростає упродовж 20 років на 9 відсотків щороку.

— Побутує думка, китайський уряд не обходить дефіцит бюджету...

— Слід подолати міфічні уявлення про відсутність у Китаї невдоволення значним дефіцитом бюджету, недостатнім рівнем лібералізації валютного ре-

гулювання, збитковістю банківської системи. Намагаючись утримати сприятливий інвестиційний клімат, влада Китаю не дає пускати пасиву платіжного балансу, докладає чимало зусиль для зменшення дефіциту бюджету, що відволікає фінансові ресурси від капіталовкладень та посилює інфляцію. Підвищення цін за рік більш як на 10 відсотків розглядають тут, як небезпечний симптом.

— То що, зрештою, можна взяти на озброєння?

— Так само, як і Китай, Україна може використовувати дефіцит бюджету для підтримки економічного зростання в довготривалому форматі за умови, якщо розширить залучення іноземних інвестицій і значно збільшить валютні резерви. Тому під час підготовки бюджету на 2005 рік слід спрямувати саме на інвестиції кошти, одержані від приватизації, і боргові за позичення, за рахунок яких можна фінансувати дефіцит бюджету.

Як і Китайський народний банк, Національний банк України може проводити політику сильною грошовою одиницею, але водночас протидіючи надмірному зменненню гривні для підтримки експортно-імпортних операцій. Для мене це очевидно.

— Дякую за розмову.

Записав **Сергій ВЛАД**.

На Буша тиснуть...

ПОДРОБИЦІ

Демократи, і праві республіканці, і незалежні експерти, і ...Іпересічні виборці. На початку лютого американська преса, яка відома своєю відвертістю і гостротою (зокрема, провідні газети «Нью-Йорк таймс» і «Вашингтон пост»), видала дружну і нещадну критику свого президента і його адміністрації. Основна причина нападів відома: скандал з приводу оголошених свого часу причин війни з Іраком.

Збігнев Бжезінський, який тут серед незалежних політологів користується таким само незаперечним авторитетом, як у фінансовій сфері Алан Грінспен, у «Вашингтон пост» висловив своє занепокоєння: «Це дуже серйозно, коли наддержава № 1 у світі починає війну, обравши приводом для неї те, що потім виявляється фальшем». У результаті, на його думку, довіру, що є необхідною складовою могутності держави, підірвано. Ситуацію треба рятувати насамперед реорганізацією служби американської розвідки, яка проде-

монструвала явні і недопустимі недоліки. Вона була, як з'ясувалося, погано поінформована і про рівень військових можливостей Іраку, і про його військові та політичні плани. А по-друге, «... адміністрації треба чесно визнати, що США були дезінформовані відносно стану й рівня іракських збройних сил — факт, який уже очевидний для більшості планети. Довіру до Америки треба відновлювати», — вважає Бжезінський і подає свої пропозиції: «Як» і «щоб».

А ось інша стаття — «Провина і сліпота Амери-

ки» — у цій само газеті. Автор нападає на Буша та його асистентів: «Буш сам проголосив своє божественне право на боротьбу з тероризмом. Він був настільки впевнений у своїй правоті, що й донині нагадає дитину, яка не хоче згодитися з фактом відсутності Санта Клауса. Незалежна комісія кінче потрібна. Здійснено величезну помилку, і нам треба знати, чому це трапилось. Але якщо ми хоча б на мить подумаємо, що одне лише ЦРУ змусило нас йти ювояти, то ми не дістанемо ніякого уроку з того, що сталося. Це було б серйозним уроком у розумінні дефіциту інтелекту».

Журналіст Пол Кругман у «Нью-Йорк таймс» звинувачує Буша і його помічників в умисній політизації фактів взагалі і в тому числі під час оголошених причин війни з Іраком, а та-

Р. S. Чекати довго не довелося. Шойно відіслала цей матеріал, як американське радіо передало наступну інформацію: «Президент Буш сьогодні підтвердив, що США не застосовували забороненої зброї масового знищення в Іраку. Але знову виступив на захист рішення про проведення військової операції в цій країні». Директор ЦРУ Джордж Тенет заперечує,

Буша пробували залякати чи позбутися тих, хто хотів видати об'єктивну правду. Серед них — насамперед обструкція зтяжного розслідування терактів 11 вересня. А тепер ось новий скандал зі зброєю масового нападу в Іраку. Навіть прихильники цієї війни сьогодні стривожені, бо вочевидь повна політизація даних розвідки. «А де вибачення, де відставка? — запитує автор статті і продовжує:

— Ці люди політизують усе — від планування збройних сил до наукових оцінок... І головна суть не в Буші, а в тому, що з Америкою нині відбувається щось неймовірне... бо вона дозволяє цьому президентові творити такі

речі і не нести при цьому відповідальності».

Прості виборці, щоправда, з більш інтелектуального середовища, як, наприклад, мистецькі кола, не люблять Буша за його обмеженість, війну з Іраком і ніжне ставлення до великого бізнесу. Під тиском Буш згодився на незалежне розслідування щодо Іраку, видавши журналістам: «Я хочу, щоб народ знав, що я теж бажаю знати факти».

Отож не все гаразд і в американському королівстві... Та все ж ліпше від нашого, українського, бо є недеклароване право голосу, критики. Наскільки вона буде діювою, поживемо — побачимо.

Лідія **КОРСУН**.

США.

Озеро надії — Донузлав

Колись закритий регіон, який через своє особливе оборонне значення мав режимну пропускну систему, вже невдовзі перетвориться на відкритий для всіх зручний транспортний вузол — міжнародний морський порт

ПЕРСПЕКТИВИ

Численні проекти і бізнес-плани, зібрані робочою групою Верховної Ради Криму з вивчення проблем і підготовки пропозицій щодо розвитку донузлавського регіону, враховують розгалужену інфраструктуру, котра дає змогу приймати великотоннажні судна, переробляти транзитні вантажі, мати могутню перевалочну базу для нафти і нафтопродуктів, національний термінал з надсучасним нафтоперегонним заводом, створити важливий центр руху вітчизняної промислової продукції, зерна, піску, металобрухту...

Широке озеро, глибиною в окремих місцях до 28 метрів, врізалося у західний берег Криму між Євпаторією і Чорноморськом майже на 30 кілометрів. Колишній район розміщення надсекретної великої військово-морської бази вже кілька років відчуває до себе інтерес солідних інвесторів, що дедалі зростає.

Будувати порт тут почало ще міністерство морського флоту СРСР, а продовжило міністерство оборони, яке відібрало для своїх потреб що надзвичайно вдалу в географічному і метеорологічному сенсі місцину. Відтоді регіон отримав систему глибоководних причалів з інженерним забезпеченням і навігаційним обладнанням. Де розміщувалися понад сто бойових кораблів, тепер можна приймати весь діапазон суден разом з ве-

ликотоннажними. Адже військові прорили трикілометровий канал-вихід в море глибиною 12 метрів.

До переваг майбутнього порту-велета належить і те, що Донузлав перебуває під охороною системи базування кораблів Південного морського району ВМС України в ідеальному місці перетину транспортних потоків на Чорному морі: саме на однаковій віддаленості від портів Росії, Туреччини і Боспору. Тому вже визначено місце пункту пропуску через державний кордон для обслуговування транзитних, експортних й імпортних вантажів — «Укрморпорт» і адміністрація Донузлава готують відповідні документи. Мінтранс України передав сюди крани з дунайського порту Рені і закінчує проектування мережі під'їзних залізничних колій.

Нові термінали планується розмістити вздовж майже 100-кілометрової берегової лінії озера. Фахівці стверджують, що могутній порт вже невдовзі змінить життя навколишніх сіл і військових містечок Миринь і Новоозерний, кількох аеродромних комплексів, Сакської вітроелектростанції і ділянку Південної коси.

Це єдине на півострові місце, де є надлишок електроенергії. Тут починалася і швидко розвинулася кримська вітроенергетика, що дає змогу нарощувати виробництво, зокрема й енергоємні. Вітропотенціал здатний шляхом спільного розвитку Донузлавської, Сакської і Тарханкутської станцій давати значний приріст електроенергії та нові робочі місця. Вироблена тут екологічно чиста електрика конкурентоспроможна порівняно з енергією теплових станцій. Окрім того, що цього року півострів виробив понад 20 мільйонів кіловат-годин (вдвічі більше, ніж торік), саме в цій точці розробленого вченими кримського «Атласу вітрів» заплановано швидко збільшити кількість потужних ще сучасніших агрегатів у десятки разів. Адже Донузлавська ВЕС визначена базовим підприєм-

ством України з випробувань вітроустановок і підготовки фахівців цього профілю.

Тут чудова екологія: крім військових об'єктів, ніколи не було ні промислових, ні санаторно-курортних закладів. Завдяки прекрасній кормовій базі для розведення і нагулу цінних промислових риб і різних видів молюсків заплановано організувати морські фермерські господарства з вирощування і переробки мідій, креветок, устриць і омарів. Інститут біології південних морів вважає, що потенціал Донузлава, коли почати розведення кефалі, піленгасу, камбали, становитиме щонайменше 1,5 тисячі тонн риби на рік.

Поєднання кількох авіаполігонів з унікальними піщаними пляжами, іншими зонами відпочинку унікального озера вважається у світовій практиці найсприятливішою умовою для розвитку всіх видів акваспорту. Під заклади туризму і відпочинку можна використати аеродромні готелі й сучасно переобладнати гуртожитки. У закритій акваторії Донузлава планується створити базу популярних водних видів спорту, тренувальні комплекси для міжнародних команд з греблі, вітрильного, водно-моторного

спорту. Зацікавлені в розвитку тут яхтинг, постійний стоянці яхт солідні іноземні яхтклуби, учасники середземноморських регат «Кайра» та «Емір раллі». Якщо сплосувати всі вигоди, прозоро залучити інвестиції, можна отримати чималий зиск в державному масштабі. Економісти переконали: ефективне використання і розвиток значних потенційних можливостей Донузлава дасть змогу йому посісти важливе місце в сучасній економічній структурі держави, енергійно працювати на розвій її потужності та привабливого міжнародного іміджу.

Віктор ХОМЕНКО.
Крим.

Фото Сергія СВІТЛИЦЬКОГО.

«Коростенському фарфору» — 100 років

Як не святі горшки ліплять

Робітниця звичним рухом бере заготовку, схожу за розміром і формою на хойкейну шайбу, ставить на диск, і за мить глиняний шмат перетворюється на тарілку. Це — формувальний цех заводу «Коростенський фарфор». Тут починається життя посуду.

Фарфоровий завод у містечку Іскорость (нинішній Коростень Житомирської області) у 1904 році побудував поляк Тимофій Пржибильський. Тоді тут усе робилося вручну, а один з найдосвідченіших робітників якість фарфорової маси визначав на смак: клав дрібку на язик, стискав зуби і досить точно вгадував, наскільки готова суміш до обробки.

Сьогодні з невеликої артілі завод перетворився на одного з провідних виробників фарфору в державі. Його вироби — понад 400 найменувань — продаються в

Україні й мають попит за кордоном. Їх добре знають у країнах СНД, Німеччині, Чехії, Ізраїлі, Сполучених Штатах — 57 відсотків усієї продукції завод відправляє на експорт. «Коростенський фарфор» бере участь у багатьох виставках. Нещодавно вкотре експонувалися в Німеччині, де представили багато новинок у дизайні й формі. За словами директора підприємства Валентина Драгана (на знімку), одна виставка на рік забезпечує підприємство роботою. До речі, вважається, що нині в Європі з'явилася мода на

світлий посуд. Валентин Олександрович каже, що ручний розпис — річ дорога, тому не кожне підприємство навіть європейського рівня може собі це дозволити. Окрім краси, ціни та якості, коростенський фарфор цінують ще й за оригінальність.

Та доки ваза, сервіз, сувенір з'явиться на магазинній полиці, фарфор переживає декілька життів: формується, сушиться, обпалюється, розписується. Розпис — один з найцікавіших етапів виробництва. В цеху художньої обробки (живописний цех) фарфор набуває шарму. Одні вироби розписують руками: досвідчені майстри кобальтом, розведеним золотом, платиною створюють дивовижні столові гарнітури, кавові й чайні сервізи. На інші чашки, тарілки, глечики фарбу розпилюють за допомогою стисненого повітря. Так, зокрема, з'являється перламутровий відтінок виробів. Дехто з майстрів працює з наклеяками (на кшталт дитячих переводок).

Є на заводі й художні лабораторії, де скульптори й художники працюють над створенням нових форм та малюнків. Скульптор Костянтин Олійник працює на заводі вже 20 років. Його руками

створено столові сервізи, підлогові вази, тематичні сувеніри. Ось і цього дня ми застали його за роботою над пивним кухлем з малюнком на козацьку тематику.

Ольга СРІБНА.
На знімках: директор підприєм-

ства Валентин Драган; у живописному цеху; у художній лабораторії скульптора Костянтина Олійника; живописець Антоніна Рошко розписує сервіз золотом і платиною.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Не повідомивши мешканцям, жек № 608 передав частину цілісного житлового комплексу — цокольний технічний напівпідвал — Фонду приватизації комунального майна Печерського району.

П'ятдесят баксів за згоду

ФАСАДИ І ЗАДВІРКИ

(Початок на 3-й стор.).

З поверненням капіталізму в країну пішов у небуття і сам райплодоовочеторг, і його дрібнооптова база. Набув чинності Закон «Про приватизацію державного житлового фонду», і, за ідеєю, технічному напівпідвалу місцева влада повинна була повернути його прямий статус невід'ємної частини цілісного житлового комплексу, яким і є будинок № 32 по славній вулиці імені Шота Руставелі. Але не так сталося, як гадалося.

Самі мешканці, як і більшість колишніх радянських людей, необізнані в юриспруденції, звичайно, про це не подбали. Здебільшого пенсіонери під час приватизації своїх квартир чітко виконували вказівки працівників жеку. Які, у свою чергу, аж ніяк не поспішали пояснювати колишнім квартиронаймачам — новим співвласникам будинку № 32 — їхні права, що випливають із Закону «Про приватизацію державного житлового фонду». Зокрема, пункт 2 ст. 10, в якому зазначено, що допоміжні приміщення — горища, підвали, сходові площадки і марші, вестибюлі тощо — автоматично стають спільною неподіль-

ною і неприватизованою власністю власників приватних квартир.

Одне слово, не повідомивши мешканцям, жек № 608 передав частину цілісного житлового комплексу — цокольний технічний напівпідвал — Фонду приватизації комунального майна Печерського району. Який, у свою чергу, договором купівлі-продажу № 557 від 24 грудня 2003 року реалізував приміщення ТОВ «Проінвест». Через кілька днів технічний напівпідвал було перепродано приватній особі. І відразу почалися в ньому будівельні роботи.

Гуркіт, пил, а головне — тріщини, що з'явилися в стінах і перекриттях більшості квартир, змусили мешканців поцікавитися своїми правами. Вони просто почали боятися за своє життя — в пам'яті ще було недавнє обвалення під'їзду в розташованому неподалік будинку № 37 по Великій Васильківській після реконструкції, проведеної приватною фірмою.

Ліквідуючи свою правову безграмотність, мешканці будинку № 32 по Шота Руставелі відкрили для себе багато цікавого. По-перше, що, до слова, офіційно визнав головний інженер жеку № 608 Борис Василенко, будівельні роботи в технічному напівпідвалі розпочалися за відсутності не тільки проекту, а й проектного завдання. Спроба пояснити їх необхідність дослідження технічного стану усього будинку не витримувала критики. Будівельники, яких найняв власник, замість того, щоб пробити розвідувальні шурфи, розламали в технічному напівпідвалі всі перегородки, зведені під час реконструкції будинку наприкінці 60-х років минулого століття для посилення несучих конструкцій. Звідси і тріщини по всьому будинку. По-друге, що власник підвалу хоче перетворити його на ресторан. По-третє, з'ясували, що без їхньої згоди взагалі будь-які трансформації технічного напівпідвалу неприпустимі. А проти ресторану заперечували всі мешканці у своїх зверненнях до органів місцевого самоврядування.

І ось тут новий співвласник будинку вирішив, нарешті, познайомитися зі своїми сусідами. Щоправда, дуже своєрідно. Кілька молодих людей, скажемо так, солідної зовнішності почали обходити мешканців дому, старих пенсіонерів з нав'язливою пропозицією за 50 доларів США дати згоду на переобладнання технічного напівпідвалу в

ресторан... Усе в дусі часу. Часу, офіційно оголошеному періодом будівництва правової незалежної держави в Україні.

Заради об'єктивності зазначимо, що із середини лютого будівництво таки припинено через відсутність проекту, а напівпідвал було опечатано жеком. Від написання за «совковською» звичкою скарг у різні інстанції мешканці будинку № 32 відмовилися і, спираючись на чинне законодавство, мають намір свої права захищати в суді.

За такого розкладу нехай і невелика, але все-таки є імовірність, що в пікову ситуацію може потрапити бізнесмен, який придбав в індивідуальну приватну власність технічний напівпідвал. Але спроба з'ясувати в держадміністрації Печерського району, на якій підставі взагалі продавалася частина цілісного житлового комплексу — особисто мені не вдалася. Головний фахівець юридичного відділу Сергій Маруца телефоном від пояснень відмовився і направив мене до заступника голови райдержадміністрації Віктора Бірюкова. Пройбитися до нього — марна трата часу. Віктор Петрович то був зайнятий, то проводив наради, то був відсутній у справах, одне слово, працював у поті чола...

Узагалі, обурені сваволею продажу допоміжних приміщень у житлових будинках приватним власникам в особисте користування, рядові кияни за останній рік чого-то все-таки домоглися. Чинovníки дедалі частіше звіряють свої вчинки з чинним законодавством. Навряд чи адміністрація Печерського району ризикне затвердити проект перетворення технічного напівпідвалу на ресторан, не одержавши на те згоди мешканців будинку № 32 по вулиці Шота Руставелі. Але під лежачий камінь вода не тече. І за свої права треба боротися. Тому що часи, коли чиновники виконуватимуть закони, як мовиться, від «а» до «я», настануть, мабуть, ще не скоро.

Ігор НАУМЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПОДРОБИЦІ

ТЕЦ віддали в оренду

На чверть століття вибуло з переліку об'єктів міської власності комунальне підприємство «Кіровоградтеплоэлектроцентр»

На цей термін рішенням міськвиконкому його передано в оренду харківській фірмі «Високі енергетичні системи».

Міський голова Кіровограда Микола Чигрин, коментуючи подію, наголосив, що юристи ретельно ознайомилися з усіма документами, наданими харків'янами. Отже, підстав для сумніву щодо серйозності намірів інвесторів немає. Серед позитивних моментів він назвав те, що фірма-орендар, згідно з укладеним договором, має погасити борг із зарплати працівникам теплоелектроцентралі. Крім того, новий господар береться забезпечувати теплом та гарячою водою центральну частину міста, що її обслуговує ТЕЦ, розрахуватися із взятими підприємством під частину міської власності кредитами, а також щорічно перераховувати до міської казни 600 тисяч гривень орендної плати.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

НавколоЕколо

Перната шляхетність

Хижі птахи за всіх часів були уособленням шляхетності та гордості. Незалежний гордий вигляд, цілеспрямований погляд, красивий політ — усе це здавна привертало увагу людей. На багатьох гербах, монограмах, прапорах зображено їх, денних хижаків, що символізують шляхетність, честь і безстрашність. Начебто навіть і наш герб-тризуб — стилізований яструб-підіривальник.

Багато з цих птахів дедалі рідше нам трапляються. Чи не тому честь і безстрашність почали менше цінуватися серед людей?

Сергій ГЛАДКЕВИЧ.

На знімках: орлан-білохвіст і білоголовий сип — їм вижити тепер не легше, ніж нам...

Фото автора.

Бутель наливки столітньої витримки

Сьогодні — 133 роки від дня народження Лесі Українки

КАЛЕНДАР

Багато невідомих сторінок з біографії поетеси та її найближчих родичів містить книга знаного краєзнавця Олексі Ошуркевича «Родина Косачів і волиняни», що побачила світ у видавництві Волинської облдрукарні.

Як солдатські мемуари відрізняються від генеральських, так і «народне літературознавство» відрізняється від офіційного. В цьому переконує книга Ошуркевича: тут — оповіді простих селян. У радянській літературі не називали родину Косачів поміщицькою, а втім, лиш у Колодяжному, що під Ковелем, вони мали 471,44 десятини землі. Тож у своїх спогадах селяни кажуть про Косачів, як про панів. Попри побутовий практицизм оповідачів, ми дізнаємося багато цікавих деталей. Ось деякі з них, зафіксовані в пам'яті селян Колодяжного.

«Був тут з Уховецька Василь, робив у них. А стояла у погребі наливка. Василь що? Вкрав ту наливку з бутлем. Дізналася стара Косачиха, одібрала, сварила, та не видала Косачеві», — згадував Михайло Дмитрук, чия мати Варвара товаришувала з юною Лесею.

«Співчутлива була до людей також і Лесина мати. Де народиться в селі в кого дитина, то вона загорне у вузлик гостинців, пелюшечок — занесе, помагає»,

— розповідала Ніна Михеїва, дочка покоївки Косачів.

«Старий Косач був добрий чоловік, — пригадує колишній

лодязь. Та Косачі, особливо Леся, любили брати воду з кадуба, де був сінокос і гай Пастовень. Вода там чиста, джерельна, протікала рівчаком аж до саджавки... Пам'ятаю, як святкували Івана Купала. Назбирають хлопці старих кошиків, козубів і сунуть селом на парину, що за садом панським. Тут палять вогонь. Поприхо-

— Заспівайте, дівчата! Котрі вже вміли, співали різні пісні. Леся всі ті пісні... записувала й запам'ятовувала. Була дуже пам'ятлива». (З розповіді Марфи Лисюк, старша сестра якої Уляна дружила з Ізидорою Косач).

Чимало спогадів — про братів і сестер Лесі. Зокрема, про Миколу (чи життя найменш досліджене). Він 1920 року був серед організаторів «Просвіти» в селі Луків і в Ковелі, тому ним цікавилася польська поліція.

Про останні дні Миколи, який один з усієї родини лишився в маєтку в Колодяжному і помер тут 1937 року, розповідає Мотря Федорук: «На похорон гроші збирали люди, які брали в оренду землю. Взяли волів, підвели їх під берези, поклали труну на підводу. Стали рушати на цвинтар, воли заревли-заревли. Люди стали плакати».

Книга О. Ошуркевича, окрім спогадів, містить вступну статтю, необхідні примітки, показник імен, фотографії. А от тираж — 500 примірників, вже ніде не дістанеш!

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.
На знімку: сучасники і знайомі Косачів — старожили Колодяжного (1948 рік).

косачівський робітник Федір Ілюх. — Він був середнього росту, широкий у плечах, руки завжди клав за спину і так ходив. Він завжди стояв за селянами Колодяжного. За сорок років з Колодяжного пішло лише два хлопці у солдати».

«Коло будиночка був ще ко-

дять дивитися Косачі, а з ними й Леся.

Відвідували ми Косачів під новий рік, шедрували. Дуже радо нас приймали». (Єпистимія Кімлайчук — одна з кращих співачок Колодяжного).

«Леся... часто збирала нас, дітей, і просила:

«ЛІКАРНЯНИЙ ЛИСТОК»

— Здрастуйте, безплатний лікар! — Здрастуйте, безнадійно хворий!

Одна ніжка є, друга теж, а от ручка...

ІСТОРІЯ ХВОРОБИ

Оксана з нетерпінням чекала свого первістка. Настав час, і молода жінка пішла народжувати в один із пологових будинків рідного міста Тернополя. Пологи пройшли без ускладнень. Мамі показали немовля. Мовляв, дивися: дівчинка, здоровенька, красива...

Малят розвозили по палаатах на годування і роздавали нам, як кошенят, згадує Оксана. Вона сама підходила до каталки і брала свою доньку, сповиту в тугий згорток. Поки дитя жадібно ссало груди, шаслива мати милувалася своєю дитиною.

За день до виписки до Оксани підійшла педіатр і повідомила, що завтра вона з дочкою відправиться додому. А потім зненацька додала: «У твоєї дитини є одна фізична вада, але про це довідаєшся завтра».

Жінка цілу ніч не зімкнула очей. Плакала, малюючи в

уяві страшні картини дитячого каліцтва. Наступного дня до неї в палату прийшла дитяча лікарка, вона несла на руках її доньку. Підійшла до сповивального столика, розгорнула крихітку.

— Дивися, — владним тоном наказала лікарка. — Ось голівка, на місці. Одна ніжка є, друга теж є. Одна ручка нормальна. А от друга...

На цих словах в Оксани потьмяніло в очах. Вона

відчула, що не вистачає повітря і ледве не знепритомніла.

— ...Друга теж на місці, — після театральної паузи продовжувала демонстраторка. —

От тільки в ній ключиця зламана. Так під час пологів вийшло.

* Якби ви знали, що я пережила під час того показу моєї дитини! — згадує Оксана. — Я ледве не збожеволіла.

Після тугого бинтування ручки, ключиця у дівчинки зрослася швидко. У немовлят такі пологові травми трапляються часто. Вони не небезпечні для життя і швидко відновлюються. А от психологічна травма, отримана молододією мамою в пологовому будинку, «заживе» не скоро. Гіперстрах за доньку, за її життя та здоров'я може переслідувати Оксану все життя.

Тетяна КОХАНОВСЬКА.
Мал. Вадима СИМИНОГІ.

Втратили нюх — дихайте випарами оцту

РЕЦЕПТ

Ви можете місяцями ходити із закладеним носом і ськатитись у носовичка, не підозрюючи, що нежить давно перейшов у синусит (запалення приносних пазух). Варто запам'ятати, що нежить може зникнути через тиждень-два навіть без лікування. А ось гаймориту так просто не позбавишся. Як же розпізнати цю небезпечну носову хворобу?

Для хронічної форми гаймориту характерні загальна слабкість, швидка стомлюваність, закладання носа, стійка температура близько 37 градусів за Цельсієм, неприємний запах з рота, погіршення або втрата нюху, гунявий, глухий голос. Проте остаточний діагноз все-таки встановлює лікар з огляду на скарги пацієнта, візуального обстеження та рентгенологічного дослідження.

Що робити в разі хронічного гаймориту?

* Не вживайте молока і молочних продуктів. На думку деяких медиків, хронічний нежить, що переходить у гайморит, є наслідком надмірного вживання молока, особливо пастеризованого, а також їжі, яка містить багато крохмалю і цукру.

* У разі втрати нюху налейте на гарячу сковорідку оцту і вдихайте його випари.

* Правильно застосовуйте краплі у ніс. Якщо капати їх, закинувши голову назад, вони відразу стечуть у гортань, не вплинувши на порожнину носа. Краплі потрібно вводити у праву ніздрію, нахиливши голову до правого плеча, і навпаки.

НОВИНКА

Ласощі для діабетиків

Ласощі для людей, котрим протипоказане солодке, почали виготовляти на Херсонській кондитерській фабриці. Хворим на діабет кондитери пропонують вафлі «Осінній сад» та спеціальні цукерки, де цукор замінено фруктозою. Незабаром асортимент таких солодощів поповниться ще й ледивом.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

Під «Лікарняним листком» підписалася Ольга ВАУЛІНА.

ДІАГНОЗ

Чи доїде «швидка» за... 1,5 гривні?

2004-й оголошено в Одесі Роком здоров'я. Отож, одесити, напевно, можуть сподіватися на поліпшення медичного обслуговування? Та навіть начальник міськуправління охорони здоров'я Олена Якименко, схоже, ілюзій з цього приводу не має.

У міському бюджеті на цей рік на потребу сфери охорони здоров'я заплановано спрямувати 104 мільйони гривень. Із цього кошторису 79 мільйонів піде на заробітну плату медичних працівників, ще 11,5 мільйона — на оплату комунальних послуг, а решта 13,5 мільйона

Навантаження на оті 13,5 мільйона гривень чимале. Ось і доводиться управлінню мало не какувати, куди скільки направити. На придбання інсуліну для хворих на цукровий діабет — тре-

фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

гривень — безпосередньо на медичне обслуговування мешканців мільйонного міста. От і виходить: на один виклик «швидкої допомоги» припадає десь 1,5 гривні, на шоденне обслуговування одного хворого в реанімації — 3,62 гривні... То чи варто дивуватися, що оту «швидку» хворим доводиться очікувати по кілька годин? А в реанімації родичі хворого тільки за догляд платять від 40 гривень і більше...

ба, на боротьбу з туберкульозом — теж, і на препарати для окремих груп хворих дорослих та дітей... Добре, що медичні заклади міста виграли грант на три мільйони гривень, призначений для боротьби з ВІЛ/СНІДом; перший транш у 500 тисяч гривень уже отримано, його спрямували на придбання медикаментів і устаткування.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Від ведучої

Давайте поговоримо про найголовніше. Під такою умовною назвою виходить нинішня сторінка. Звісно, кожен для себе вирішує сам, що головне, а що другорядне. Ось, наприклад, для одних найголовніше — погода в домі, а для інших — серцем не старіти. Головне — зрозуміти, що головне! А незмінним пріоритетом в «Далі буде» залишаються неординарні люди, курйозні ситуації, цікаві факти.

Ірина
БУЛАНЕНКО.

Катай, Матюшо, гуси!

ЗВИЧАЙНЕ ДИВО

Буваючи в селі, щоразу переконуєшся, наскільки сільські жителі ближчі до природи, ніж ми, городяни. Тварини, птахи живуть поруч з людьми, і їхнє життя часом таке цікаве, що просто дивуєшся. Ось кілька історій, які здивували і вразили.

Гусак-приймак

«Треба зарізати гусака, щоб передати сестрі у місто», — подумала Лідія Михальчук і, випускаючи вранці гусей на пасовище, одного залишила в загорожі. Кілька годин гусак був

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

шов ночувати в чужий двір.

Мати й мачуха

Десь за городом, у бур'янах, кішка Маркіза народила кошенят. Наступного дня прийшла додому, до своєї мисочки. А в цей час пробігали в тих бур'янах чужі собаки... Одне слово, зникли кошенята.

Наступного дня привела на світ четверо гарненьких кошенятко кішка Марися. І Маркіза прилаштувалася годувати Марисиних діток. Так удвох і годували. Виросли чотири чудові товстунки.

Перната охорона

Давно відомо: гуси Рим врятували. А якщо на сільському подвір'ї є гуси, то й собаки не треба. Вночі вся згряя спить, а двоє чергують — витягнуть свої довгі шиї і прислухаються до звуків. Хай лишень спробує хтось зайти до двору — гуси такий гвалт здіймуть!..

Сторожують пернаті по черзі: за певний час вартові змінюються. Залишається лише здогадатися, як призначаються чергові і як гуси між собою домовляються.

Поліна
СЕРЬОДКІНА.

ДОСТОВІРНО

Ангельська справа

У галицькій печі варили і сталь, а не лише борщі

Мало хто навіть з корінних мешканців знає, що в Галичині колись виплавляли металу не менше, ніж у ті часи в Португалії. Тут працювало щонайменше 15 доменних печей, а тодішні науковці перекрикали, що залізної руди в Карпатах вистачить на декілька століть. Донині в урочищі Ангелів, що біля гірського села Ясенова Рожнятівського району, збереглися руїни однієї з перших у Галичині ливарень, яка працювала з 1814 року. Збудував цю доменну піч місцевий граф Ангелович, звідки й пішла назва урочища. Ливарня складалася з 12 шахт, де видобували руду, самої печі, двох фабрик та кузні, в якій виготовляли цвяхи. До речі, розповідають, що ними підковували своїх коней чи не всі кіннотники Австро-Угорщини.

Через шість років домну закрили. Одні кажуть, що через неякісний метал, інші — через судовий процес між Ангеловичем та управителем. Тепер колишню ливарню збираються реставрувати і за-

рахувати до інженерно-архітектурних пам'яток.

Дарина НАЗАРЧУК.
Івано-Франківська область.

Любов по-французьки

ФОТОПОГЛЯД

Цей чоловік на знімку — француз. Його променад столичним Хрещатиком припав на той час, коли симпатичні дівчата роздавали перехожим «валентинки» і пропонували залишити для історії декілька слів про кохання. І що б ви думали? Француз і на Хрещатику француз. Він заохтів отримати листівку від дівчини, яка з-поміж інших вирізнялася незвичною зовнішністю. Сподобалася. А на пам'ять написав: кохання — це не так цікаво, як про нього кажуть. Може, й справді вони знаються на цьому...

Свідокія ПОДОРОЖНЯ.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

...І він їм показав

Прапорщик замінував «Москвича», щоб той не дістався ані дружині, ані коханці

ДМИТРОВІ ІСТОРІЇ

Ця історія сталася не так давно в одному з гарнізонів в півночі України і вразила, кажуть, весь особовий склад і членів їх сімей. Жив-був собі прапорщик, тіснився в кімнатці гуртожитку при військовій частині з дружиною, вічно невдоволеною житловими умовами, маленькою зарплатою чоловіка, а головне — відсутністю хоч якихось перспектив. На службі наш воїн не надто відзначався, і єдине, що про нього могли сказати колеги, — нещасливе у молодого вояки було сімейне життя. І ось після чергового скандалу з традиційним для наших країв биттям посуду, прапорщик взяв та й пішов з дому. Теж річ звичайна.

Варто сказати, що за роки служби наш герой тільки й навжив пунного майна, що не першої свіжості автомобіль «Москвич». Єдина, так би мовити, втіха. Покинувши жінку, прапорщик спершу ночував то в казармі, то, бувало, й у своїй ма-

шини, котру, не маючи гаража, паркував на стоянці біля автопарку частини. А потім почав шезати після служби в невідомому напрямку. Гарнізон живе звичай в режимі села — всі одне про одного все знають. Так і тут: скоро пішла чутка, що прапор-

щик переселився до коханки. Законна жінка не втрачала надії повернути чоловіка-невдаху, взялася підстерігати прапорщика біля КПП і влаштовувала публічні істерики на потіку мешканцями гарнізону. Прапорщик на це не зважав, але чомусь і не подавав на розлучення з колишньою благовірною.

Нарешті, до справи взялось командування частини, хоча нині про мораль військовослужбовця у позаслужбовий час не заведено надто дбати.

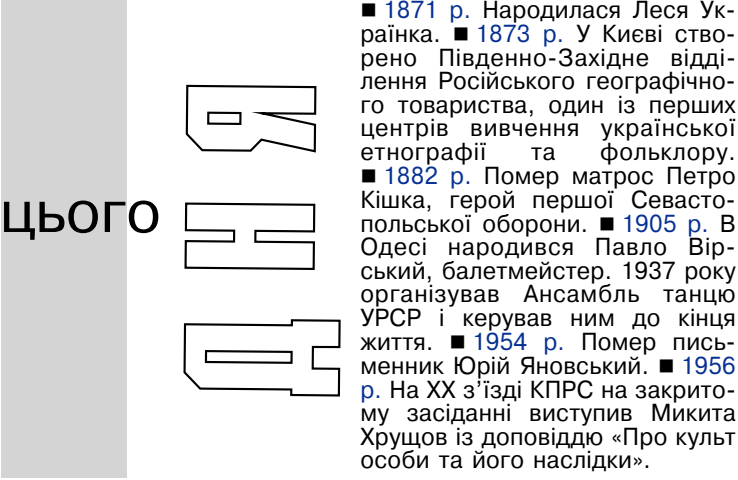
Прапорщик став дибки. Після чергової, як кажуть у військах, індивідуально-виховної бесіди він нагрубівнив командирів. А коли той вдався до «командирського голосу» й пригрозив серйозними неприємностями по службі, прапорщик зловісно пообіцяв: «Ну, я вам усім покажу!» Після чого подався на госпдвір і там за свинарником застрелився.

Звісно, в гарнізоні не розуміли: що то за помста така, кому він що «показав»? Однак тут істо-

рія лише починається. Жінка невдовзі зібралася продати машину, котра так собі й іржавіла на стоянці автопарку. І тут на сцені з'явилася інша дама, коханка самогубця, з документами, за якими машину прапорщик подарував їй. Після бурхливої сцени за участю двох представниць слабкої статі (ви можете легко уявити собі це вражаюче видовище) полюбовниия з присутнім тут-таки братом попрямувала до машини. Доки коханка відбивала атаки розлюченої жінки, котра рвалася до «Москвича», що вислизав з рук, брат відчинив дверцята машини. І тут програмів вибух...

Лише дивом ніхто дуже не постраждав, учасників подій тільки трохи подряпало. Сапери обстежили машину, та більше «сюрпризів» не знайшли. Вирішили, що машину прапорщик замінував ручною гранатою Ф-1. Сама машина ремонту не підлягала.

Ваш ФІГУРНИЙ.

■ **1871 р.** Народилася Леся Українка. ■ **1873 р.** У Києві створено Південно-Західне відділення Російського географічного товариства, один із перших центрів вивчення української етнографії та фольклору. ■ **1882 р.** Помер матрос Петро Кішка, герой першої Севастопольської оборони. ■ **1905 р.** В Одесі народився Павло Вірський, балетмейстер. 1937 року організував Ансамбль танцю УРСР і керував ним до кінця життя. ■ **1954 р.** Помер письменник Юрій Яновський. ■ **1956 р.** На XX з'їзді КПРС на закритому засіданні виступив Микита Хрущов із доповіддю «Про культо особи та його наслідки».

ПОГОДА—2004

То сніг, то дощ, то сонячно...

На прохання наших читачів друкуємо прогноз погоди на 2004 рік аматора-синоптика з Луцька Володимира Лиса.

Березень. Початок березня має бути досить холодний, швидше зимовий, з морозами. Весна настане в кінці першої — на початку другої декад. Але до справжньої весни буде ще далеко. Після відчутного потепління — в середині місяця — доволі прохолодна, аж до заморозків, третя декада.

Квітень. Перші дні місяця — досить теплі. Невелике похолодання можливе 8-9 квітня. На межі першої і другої декад почнеться нова хвиля потепління. В цілому про другу декаду і початок третьої можна сказати, що це справді рання весна, з високою, як для цієї пори, температурою. Прохолодніше буде наприкінці місяця.

Травень. У перші дні місяця пройнуть дощі. Далі, майже до середини травня, — тепла погода. У середині цього благодатного місяця — дощі. Після них — тепло, але приблизно 22 травня можливе короткочасне зниження температури до приморозків. Після чого повітря знову прогріється до літніх градусів.

Червень. Початок літа обіцяє бути теплим. Ненадовго може зіпсуватися погода наприкінці першої декади (8—10 червня). Але нова порція тепла і сонця буде не вельми тривала. Десь із 15-16 червня почнеться приблизно десятиденний період, коли чергуватимуться дощі з сонячною погодою, за винятком, можливо, 30 червня.

Липень. Лише кілька перших днів — теплі, сонячні. А в цілому липень буде доволі мокрий, дощовий. Перша хвиля опадів — 5-8 липня. Невелика перерва — і новий циклрон. Дощовою передбається й середина місяця. Після невеликої паузи на межі другої і третьої декад (десь 18—21 липня) — чергова порція опадів. Перепочинок у середині декади — і дощове закінчення.

Серпень. А ось серпень обіцяє початися гарно. Тепла, сонячна майже вся перша десятиденка. Невеликий циклрон наприкінці її знову — смуга теплої погоди. Вона повинна тривати до Дня незалежності (можливо, з перервою відрazu в середині місяця). А ось закінчення місяця, його остання п'ятиденка, — з дощами.

Вересень. Після кількох прохолодних днів десять будуть гарні, зі сприятливою для копання картоплі погодою. Ця ще не осіння, тепліня має тривати до середини вересня і навіть далі. Лише наприкінці другої декади погода стане прохолодною. Можливо, дійде й до приморозків. Після них — потепління і дощова кінцівка першого осіннього місяця.

Жовтень. Вельми холодною прогнозується перша п'ятиденка жовтня. А ось далі — погода сонячна, пора другого бабиного літа. Триватиме воно до початку другої половини місяця, потім зіпсується, прийде хвиля холоду. Незначне потепління наприкінці жовтня.

Листопад. Нова відчутна хвиля холоду завітає з перших днів останнього місяця осені. Близько п'ятого листопада випаде сніг. Холодна, швидше зимова, погода триватиме майже весь листопад. Відлігати з відчутним потеплінням — у середині місяця. Наприкінці знову слід очікувати повернення «осінньої зими».

Грудень. Холодними очікуються перші грудневі дні. Потім — поступове закінчення ранньо-зимової епопеї. Настане відлігати і «зимова осінь» без опадів, з плюсовою температурою. Можливе похолодання в останні дні року, хоча й воно малоімовірне.

Підсумовуючи свій прогноз, який ґрунтується на спостереженні за погодою в період з 26 грудня 2003 року по 6 січня 2004-го включно, зазначу, що зима загалом помірно холодна, з теплими вікнами в лютому. Холодний початок березня, теплі квітень і травень. Доволі дощове літо, особливо липень. Тепла перша половина вересня і жовтня. Прихід зими очікується на початку листопада, а її тимчасовий відступ — усередині грудня.

Володимир ЛИС.

Луцьк.

ЩОСЬ НОВЕНЬКЕ?

У Харкові для збирання бурульок залучать альпіністів

Хоча послуги

скелелазів коштуватимуть місту дорого, 150 гривень на день, здоров'я харків'ян дорожче, — вважає заступник начальника управління житлового господарства міста Віктор Китанін. Крім того, збирають сніг, намерзлий лід і бурульки майже тисяча робітників житлового господарства і 12 спеціалізованих автомобілів. «Льодове питання» стало руба після того, як бурулькою, що впала з даху будинку, була травмована харків'янка, повідомляє ForUm.

Фото Станіслава СТОЯНОВСЬКОГО.

